

Nr 73.

Av herr **Löfvander m. fl.**, om sänkning av den s. k. nöjesskatten vid hästsporttävlingar.

Enligt nu gällande nöjesskatteförordning av den 30 maj 1919 uttages den kommunala nöjesskatten icke likformigt för alla slag av nöjen, utan skatteobjekten äro med hänsyn till skattens storlek indelade i tre olika kategorier eller klasser. Skatten utgår för den första av dessa klasser med 10 procent på biljettpriset, för den andra med 10—20 procent och för den tredje med 20 procent. De principer, enligt vilka denna gradation av skattens storlek skett, äro i vissa fall numera ganska svårförståeliga och torde under alla förhållanden för en del av de skattepliktiga nöjena knappast motsvara den aktuella inställningen och uppfattningen från vare sig statsmakternas eller allmänhetens sida.

Den nuvarande klassindelningen, i vilken någon förändring icke vidtagits sedan förordningens tillkomst, innebär sålunda, att till första klassen räknas konserter och teaterföreställningar av alla slag, men dessutom nästan all slags sport med ett väsentligt undantag, nämligen hästsporten. Till mellanklassen räknas biograföreställningar av alla slag, oavsett den visade filmens karaktär, medan den tredje och högst beskattade klassen omfattar en ganska brokig samling av övervägande rena marknads- och tivolinöjen jämte boxning och *hästsporttävlingar* (trav- och galopplöpningar). Medan sålunda en fotbollsmatch i likhet med en operaföreställning betalar 10 procent nöjesskatt, skall en hästsporttävling i likhet med maskerad, förevisning av vilda djur, vaxkabinett, karusell, ringkastning etc. betala 20 procent nöjesskatt.

Ehuru hästsportens ställning och betydelse vid tidpunkten för nöjesskatteförordningens tillkomst rättvisligen måste erkännas ha varit väsentligt annorlunda än nu, voro emellertid redan vid förordningens utarbetande meningarna starkt delade rörande lämpligheten av att överhuvud beskatta denna sportgren. Utredningsmannen rörande införandet av en eventuell nöjesskatt, landskamreraren O. V. Landén, ansåg sålunda för sin del ytterst tveksamt, huruvida hästsportstävlingar över huvud borde beskattas och föreslog, att, *därest så skulle ske, dessa sportgrenar i varje fall borde inrangeras i den lägst beskattade kategorien (10 procent skatt)*. Av de över förslaget hörda myndigheterna (statskontoret, kammarrätten, överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Malmöhus och Göteborgs och Bohus län) ville statskontoret, kammarrätten och länsstyrelsen i Malmö helt undantaga travtävlingar och kapplöpningar från skatteplikt, med hänsyn till deras betydelse för hästaveln. Majoriteten av samtliga hörda myndigheter var alltså av den uppfattningen, att hästsporten icke alls borde beskattas. Ehuru denna myndigheternas uppfattning icke kom till uttryck i propositionen, torde

man dock böra noga aktgiva på ett viktigt principuttalande i departementschefens diktamen till statsrådsprotokollet, där han nämligen bl. a. yttrar, att "där förutom nämnda moment (nöjes- eller förströelsemomentet) ett annat och högre syfte ingår i tillställningarna, bör skatten göras i motsvarande mån lindrigare".

Även om man vid denna tidpunkt på grund av hästsportens dåvarande ställning icke ansåg de för en lägre skattesats uppställda premisserna föreligga, torde såväl riksdagen som Kungl. Maj:t genom senare beslut ha medgivit, att hästsporten numera äger ett annat syfte än enbart nöje eller förströelse och därigenom också borde vara berättigad till en helt annan behandling ur nöjesskattsynpunkt än den, som vid förordningens tillkomst kom denna sportgren till del. Genom det beslut av 1923 års riksdag, varigenom totalisatorspel tilläts vid travtävlingar och kapplöpningar, har denna statsmakternas ändrade inställning till hästsporten fått sitt mest pregnanta uttryck. Riksdagens motiv för totalisatorspelets återinförande var nämligen ingalunda att tillskapa ett ensidigt nöjes- eller förströelsemoment vid hästtävlingarna, utan fastmera att stimulera och bringa hjälp åt landets hästavel. Härigenom har också, synes det, hästsporten genom statsmakternas egna beslut medgivits äga ett sådant syfte, att den kan anses ha ett berättigat krav på att allra minst komma i åtnjutande av en sådan "lindring" i nöjesskattelhänseende, som i ovanintagna citat ur statsrådsprotokollet förutsättes. Genom riksdagens beslut, att de från totalisatorn härflytande medlen skola disponeras för hästavelns befrämjande, ha våra hästsportsorganisationer fått sig en mycket viktig uppgift tilldelad och förhållandena ha också utvecklats därhän, att våra trav- och kapplöpningssammanslutningar sedan åtskilliga år genom sin verksamhet helt och hållet finansiera allt det hästavelsarbete, vilket staten i en eller annan form önskar befrämja. Såsom av bilagda uppställning (bil.) framgår, har enbart under tidsperioden 1928—1939 av våra hästsportsorganisationer för hästavelns befrämjande till statsverket inlevererats sammanlagt kr. 12.505,344:66. För budgetåret 1940/1941 har under nionde huvudtiteln inkomsten av totalisatormedel beräknats till en miljon kronor.

Därest hästsportsorganisationerna emellertid allt framgent skola bli i stånd att tillfredsställa statens anspråk på medel för hästavelsarbetet, är det av icke ringa betydelse, att de pålagor som åvila dessa organisationer ej göras onödigt hårda, något som i sista hand skulle drabba statsverket självt. Det är nämligen alldeles självfallet, att en nedgång i publikfrekvensen vid hästsportstävlingarna direkt komme att draga med sig en motsvarande minskning av de till statsverket inlevererade totalisatormedlen, något som i sin tur skulle medföra, att staten endera måste tillbakasätta sina hästavelsvårdande uppgifter eller också i större eller mindre utsträckning få finansiera dessa uppgifter med andra statsinkomster. Situationen är alltså i dag faktiskt den, att medan alla viktigare nöjeskategorier äro *lägre* beskattade än hästsporten, så är hästsporten det enda av de i nöjesskatteförordningen upptagna skatteobjekten som har till *direkt uppgift att finansiera ett rent statsändamål*. Att detta förhållande innebär både en orättvisa och en orimlighet synes oss alldeles uppenbart.

U P P G I F T

ang. för åren 1928—1939 till statsverket inlevererade totalisatormedel.

Å r	Inlevererade belopp		
	av kapplöpnings- organisationer Kr.	av travtävlings- organisationer Kr.	S u m m a Kr.
1928	173.899: 50	446.942: 80	620.842: 30
1929	162.642: 20	705.338: 50	867.980: 70
1930	138.261: 65	812.143: 45	950.405: 10
1931	135.757: 25	760.674: 05	896.431: 30
1932	149.130: —	764.442: 20	913.572: 20
1933	113.357: 15	752.409: 05	865.766: 20
1934	118.813: 45	873.134: 60	991.948: 05
1935	97.017: 45	973.800: 70	1.070.818: 15
1936	104.829: 75	1.135.124: 40	1.239.954: 15
1937	135.914: 35	1.141.883: 11	1.277.797: 46
1938	128.399: 90	1.229.619: 45	1.358.019: 35
1939	124.320: 85	1.327.488: 85	1.451.809: 70
Summa	1.582.343: 50	10.923.001: 16	12.505.344: 66

Efter totalisatorns införande har frågan om en revision av nöjesskatteförordningens bestämmelser rörande hästsporten vid flera tillfällen framförts. Hästsportens centrala organisationer, Svenska Travsportens Centralförbund och Jockeyklubben, ha både direkt hos Kungl. Maj:t och senare hos vederbörande departementschef anhållit om förslag till riksdagen om en ändring. Vid 1936 års riksdag väcktes en, till motiveringen med här föreliggande delvis identisk motion om totalt slopande av nöjesskatt på hästsportstävlingar. I anledning av denna motion yttrade bevillningsutskottet bl. a.: "Även om utskottet icke kan dela motionärernas uppfattning, att travtävlingar och kapplöpningar helt böra vara undantagna från nöjesskatt, anser utskottet det likväl kunna ifrågasättas, om icke nöjesskatten för dessa tävlingar bör utgå efter en lägre skattesats än nu gällande." Enär emellertid 1933 års riksdag hos Kungl. Maj:t begärt en utredning angående revision av nöjesskatteförordningen, ansåg sig utskottet icke omedelbart böra besluta någon förändring, då utskottet förutsatte, att den av riksdagen sålunda begärda utredningen inom den närmaste tiden skulle komma till stånd, samt att därvid skulle tagas under övervägande en lindring av hästsportstävlingarnas nöjesskatt. Den av riksdagen sålunda begärda utredningen har emellertid aldrig kommit till stånd och frågan torde nu böra ånyo bliva föremål för riksdagens beslut.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i kungl. förordningen av den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjeställningar att travtävlingar och kapplöpningar beskattas enligt förordningens 1 § a).

Stockholm den 23 januari 1940.

Axel Löfvander.

Axel Mannerskantz.

Allan Holstenson.

Ivar Persson.

Nils Holmström.